

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 36/2021)

София, 23 септември 2021 г.

Съдържание

1.	Проведени основни селскостопански мероприятия към 16.09.2021 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни селскостопански мероприятия към 16.09.2021 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

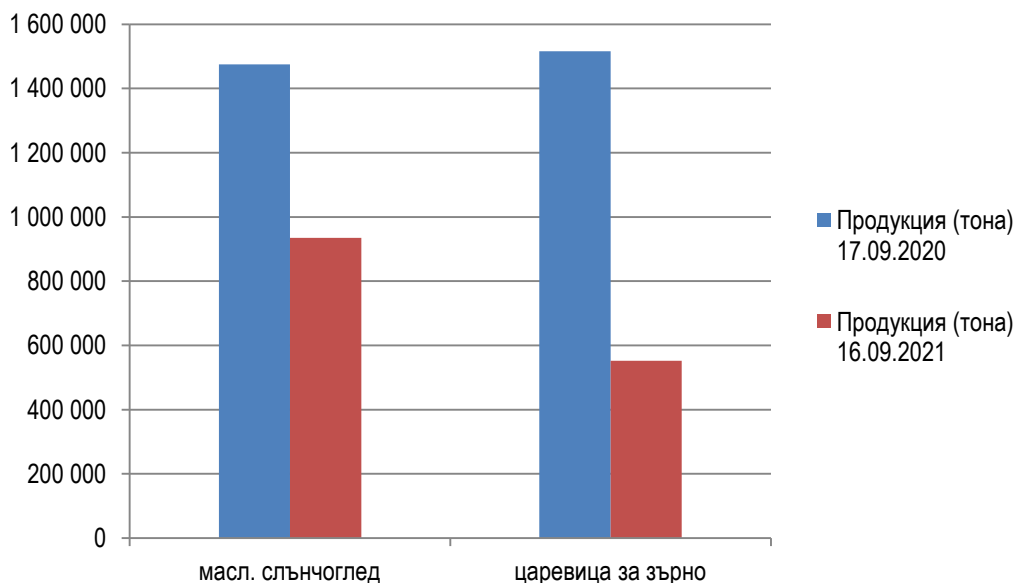
По оперативни данни, към 16 септември 2021 г. средните добиви от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно са респективно със 17,4% и 16% над отчетените по същото време на 2020 г. Наблюдаваното изоставане на производството на двете култури на годишна база се дължи на по-бавния темп на прибиране на реколтата тази година и се очаква да бъде преодоляно до края на кампанията.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 16.09.2021 г.

	16.09.2021					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	838 013	396 187	47,3%	934 853	236	3,5%	-46,1%	-36,6%	17,4%
царевица за зърно	573 683	100 213	17,5%	552 226	551	-0,1%	-68,6%	-63,6%	16,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 16.09.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Като цяло, през настоящата година е налице свиване на площите с тютюн в страната. Въпреки това, в резултат от значително по-високия среден добив от единица площ, на този етап при производството на тютюн тип „Бърлей“ се отчита увеличение с 11,2% на годишна

база. Събраното количество Ориенталски тютюн е с 8,5% под миналогодишното, а за тип „Вирджиния“ намалението е с 22%.

Площи и производство на тютюн към 16.09.2021 г.

	16.09.2021				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 343	2 343	3 428	146	-9,1%	-9,1%	-8,5%	0,7%
Тютюн-Вирджиния	956	859	942	110	-24,1%	-25,8%	-22,0%	5,8%
Тютюн-Бърлей	191	186	498	268	-31,8%	-28,7%	11,2%	55,8%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци

По оперативни данни, към средата на септември 2021 г. продукцията от дини и пъпеши бележи ръст от респективно 36,5% и 25,3% спрямо същия период на 2020 г., вследствие на комбинация от нарастване както на реколтираните площи, така и на средните добиви.

Засега от открити площи са прибрани с между 6% и 45,7% по-малко количества пипер, картофи, домати, краставици и зеле спрямо година по-рано. Намалението се дължи главно на по-малкия размер реколтирани площи, като при домати и зелето се отчитат и по-ниски средни добиви.

Общото производство на оранжерийни домати и краставици от началото на 2021 г. до момента е съответно с 5,6% и 15,3% над миналогодишното.

Площи и производство от зеленчуци, дини и пъпеши към 16.09.2021 г.

	16.09.2021				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	10 605	5 072	91 343	1 801	9,8%	-18,0%	-9,1%	10,8%
домати на открито	2 248	2 008	29 231	1 456	-18,0%	-15,5%	-18,1%	-3,1%
краставици на открито*	509	496	7 783	1 569	-34,5%	-34,5%	-26,4%	12,4%
пипер на открито	2 695	2 254	27 321	1 212	4,4%	-6,0%	-6,0%	0,1%
зеле	1 220	250	5 158	2 063	-10,2%	-38,0%	-45,7%	-12,4%

	16.09.2021				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
дини	4 960	4 629	102 127	2 206	7,3%	11,7%	36,5%	22,2%
пъпеш	2 778	2 690	32 084	1 193	1,5%	5,9%	25,3%	18,2%
домати в оранжерии	464**	433	38 070	8 792	-15,0%	-6,7%	5,6%	13,1%
краставици в оранжерии	440**	392	43 613	11 126	1,6%	-2,5%	15,3%	18,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* вкл. и корнишони

** Данните са за разгънати площи.

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Последните оперативни данни сочат увеличение на продукцията от малини и кайсии съответно с 35,7% и над три пъти на годишна база. И при двете култури се наблюдава сериозно нарастване на средните добиви, а при кайсиите - и на реколтираните площи. По-слабо повишение на производството е налице по отношение на прасковите – с 2,9%.

Добитите до момента количества сливи, круши, ябълки и орехи са с между 8,2% и 28,8% под нивата отпреди една година, основно поради по-малкия размер реколтирани площи.

В ход е прибирането на реколтата от десертно и винено грозде, като засега и при двата типа лозя се отчитат по-високи средни добиви спрямо година по-рано.

Площи и производство от трайни насаждения към 16.09.2021 г.

	16.09.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 599	555	4 250	766	-24,5%	-19,3%	7,0%
круши	634	222	1 124	506	-6,7%	-9,3%	-2,9%
праскови	3 008	2 868	21 217	740	3,3%	2,9%	-0,4%
сливи	9 280	6 311	42 264	670	-4,6%	-8,2%	-3,7%
кайсии	2 969	2 950	23 007	780	60,1%	231,9%	107,4%
орехи	9 268	392	497	127	-31,6%	-28,8%	4,1%
малини	1 887	1 710	5 677	332	-6,8%	35,7%	45,6%
лозя винени	33 348	3 860	22 248	576	-38,3%	-29,6%	14,1%
лозя десертни	2 771	1 435	7 701	537	-15,9%	-12,8%	3,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* Няма данни към същия период на 2020 г.

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода 13 – 19 септември 2021 г. през Пристанище Варна¹ не е реализиран износ на пшеница, ечемик и рапица. При липса на отчетени количества и по същото време на 2020 г., увеличението на общия експорт на пшеница и ечемик през порта от началото на настоящата пазарна година до момента на годишна база се запазва на нива от съответно 55,1% и 21,6%. Все още не са преминавали товари с рапица от реколта `2021.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 19.09.2020	05.07.2021 – 19.09.2021	Изменение на годишна база
пшеница	375 344	582 222	55,1%
ечемик	43 228	52 572	21,6%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През последната седмица през „Пристанище Варна“ ЕАД са изнесени първите количества царевица от началото на настоящия пазарен сезон - 68,5 хил. тона. Така, към 19 септември 2021 г. експортът на зърнената култура вече изпреварва с 24% миналогодишния. Няма данни за преминали товари със слънчоглед от новата реколта `2021 през порта.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	30.08.2020 – 19.09.2020	30.08.2021 – 19.09.2021	Изменение на годишна база
царевица	55 281	68 525	24,0%
слънчоглед	-	-	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

От началото на юли 2021 г. досега не е реализиран внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 30/2021, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. юни 2021 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 30/2021, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 15 септември 2021 г. се наблюдава леко повишение на средните изкупни цени на пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед за страната, в рамките на 0,2% - 1,5% на седмична база. Цената на рапицата се задържа на нивото от предходната седмица.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 15.09.2021 г., лв./тон без ДДС

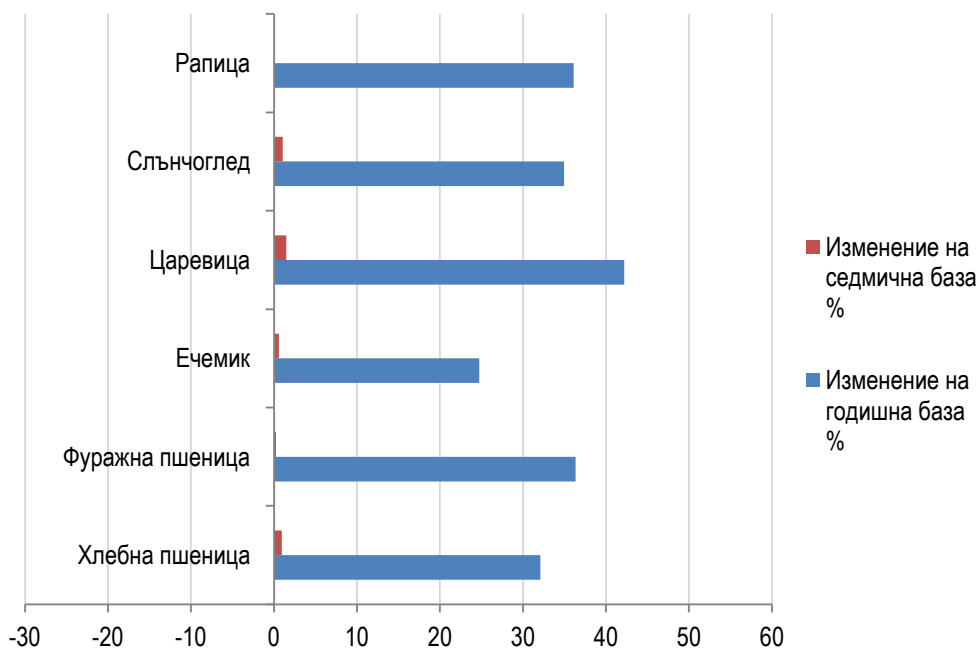
	16.09.2020	08.09.2021	15.09.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	321	420	424	32,1	1,0
Фуражна пшеница	300	408	409	36,3	0,2
Ечемик	279	346	348	24,7	0,6
Царевица	289	405	411	42,2	1,5
Слънчоглед	698	932	942	35,0	1,1
Рапица	720	980	980	36,1	0,0

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

* Няма данни

Сравнявайки със същия период на 2020 г., основните зърнени и маслодайни култури са поскъпнали в границите от 24,7% (ечемик) до 42,2% (царевица).

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 15.09.2021 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

При предлагането на едро на плодове и зеленчуци на тържищата се отчитат разнопосочни седмични ценови колебания. Зелето, краставиците от открити площи, картофите, зеленият пипер, пъпешите и прасковите поскъпват от 1% до 7,7% на седмична база, докато домати (от открити площи и оранжерийни), оранжерийните краставици, дините и ябълките поевтиняват с между 0,6% и 12%. Без промяна остава средната цена на едро на червения пипер.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 17.09.2021 г., лв./кг

	18.09.2020	10.09.2021	17.09.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,62	0,72	0,74	19,4	2,8
домати (оранжерийни)	1,61	1,72	1,71	6,2	-0,6
домати (открити площи)	1,24	1,42	1,28	3,2	-9,9
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	1,28	2,07	2,00	56,3	-3,4
краставици (открити площи)	1,25	1,77	1,79	43,2	1,1
пипер (зелен)	1,09	1,47	1,55	42,2	5,4
пипер (червен)	1,31	1,87	1,87	42,7	0,0
зеле	0,65	1,00	1,01	55,4	1,0

	18.09.2020	10.09.2021	17.09.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
дини	0,48	0,46	0,44	-8,3	-4,3
пъпеши	*	1,03	1,10	-	6,8
праскови	1,64	1,95	2,10	28,0	7,7
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,38	1,50	1,32	-4,3	-12,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,55	*	1,69	9,0	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Повечето от основните плодове и зеленчуци се търгуват на по-високи цени, отколкото по същото време на 2020 г. По-значително увеличение на цените на годишна база се наблюдава при прасковите, пипера (червен и зелен), зелето и краставиците (оранжерийни и от открити площи) - от 28% до 56,3%, а по-умерено - при домати (от открити площи и оранжерийни), десертното грозде и картофите - в рамките на 3,2% - 19,4%. Само цените на дините и ябълките са под миналогодишните, съответно с 8,3% и 4,3%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 17.09.2021 г.

